Hvordan lage en enkel permakulturhage ved hus eller hytte

Norsk permakulturforening:
https://www.permakultur.no/

Kvann: Kunnskap og vern av nytteplanter I Norge - https://kvann.no/

Sopp og nyttevekstforbundet:
https://soppognyttevekster.no/

Vi skal gjennomgå

Permakultur begreper
Designprosess
Teknikker og metoder
Analyse av området
Planter i permakultur
Valg av planter
Planteplassering
Kompostering
Vanningsteknikker
Jordforbedring
Implementering av planen
Vedlikehold av hagen

Hva er permakultur?

Målet i permakultur er å skape lokale, stabile og produktive systemer i balanse med naturen.

Permakultur er en metode, en global bevegelse og en filosofi.

3 etiske prinsipper

Omsorg for jorda
Omsorg for mennesker
Rettferdig fordeling

12 prinsipper – i 3 kategorier

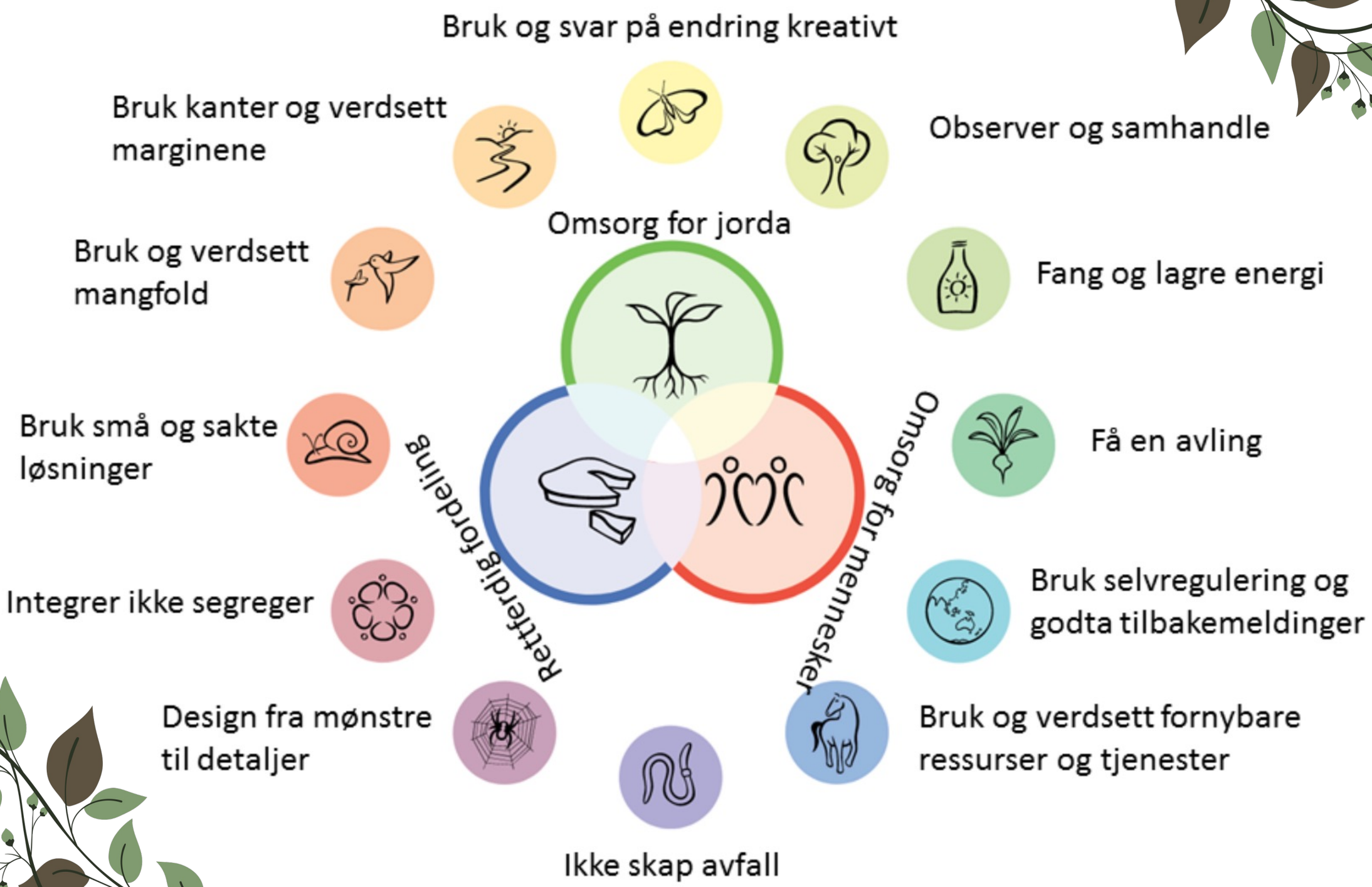

Fra Permakultur.no

Metoder

Designprinsippene skal sikre mønstergjenkjenning og arbeid med naturen i stedet for mot den. Prinsippene fokuserer på å skape robuste, produktive og harmoniske systemer.

Skogshage (food forest) som prinsipp. Den består av lagdelte planter, trær, busker og urter som samarbeider og skaper et selvregulerende og produktivt økosystem.

Permakultur fremmer bruk av avlinger som samarbeider og støtter hverandre.

- komplementære planteplassering
- bruk av avlingsrotasjon
- sammenplanting

for tiltrekke nyttige insekter eller forbedre jordens næringsinnhold.

Kompostering er en viktig teknikk i permakultur.

Permakultur bruker ulike teknikker for å effektivt samle og bruke vann i hagen eller landskapet.

- regnvannssamling
- dammer eller bekker
- dryppvanning og vanningssoner

Skogshagen - 7 Nivåer

1 Store frukt og nøttetrær trær
2 Lave frukttrær
3 Bærbusker
4 Urter
5 Rot grønnsaker
6 Markdekkere som jordbær
7 Klatrere og vinranker

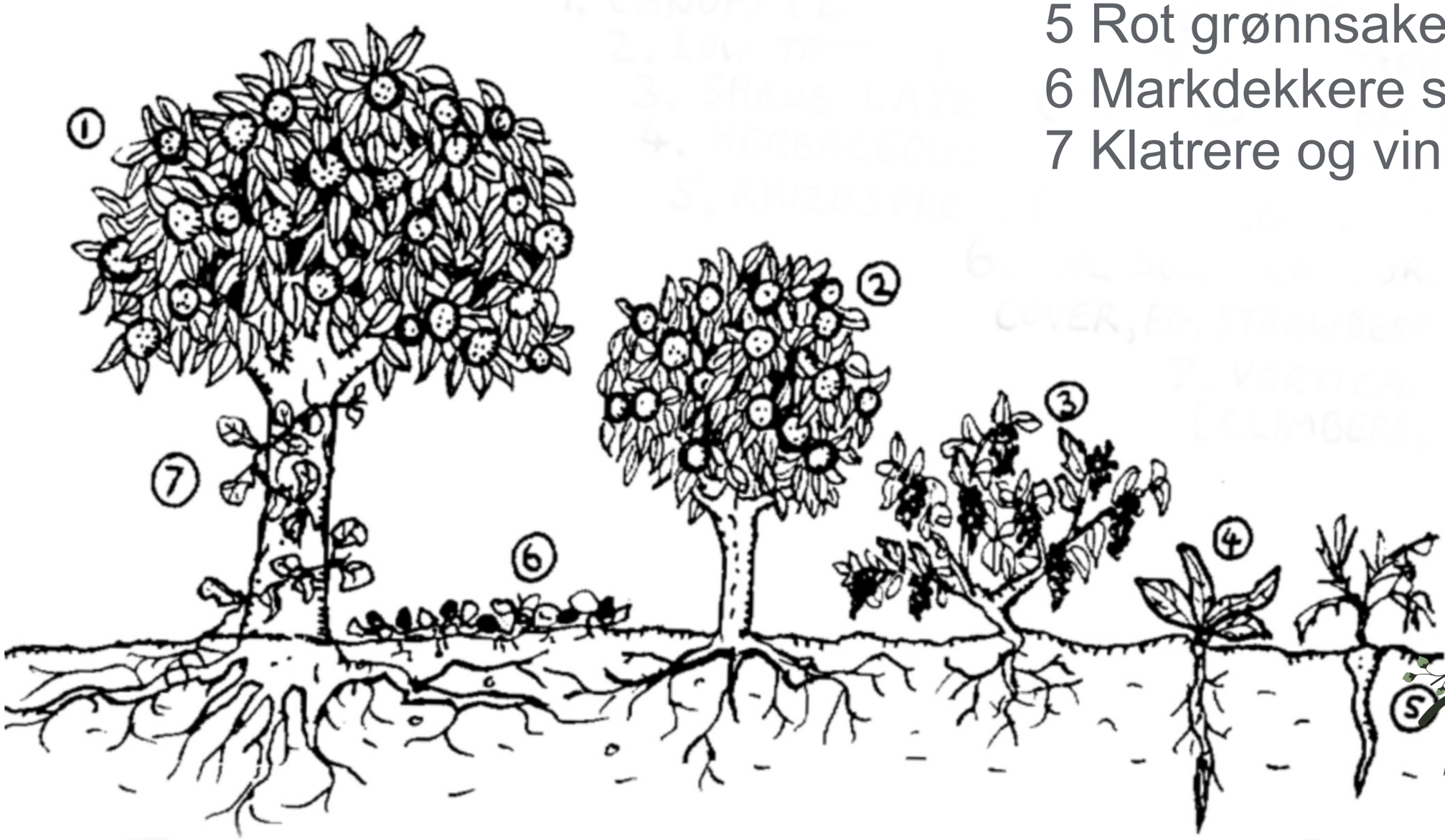

5 soner

1 Nærmest huset -det man kan trenge tilgang til flere ganger om dagen, ->urtehager og grønnsaksbed.

2 Det man kan se til i løpet av dagen, for eksempel høns, frukt og bær.

3 Hva man kan se til med noen dagers mellomrom, som storfe.

4 Det man ikke behøver å se til annet enn en gang i blant, som korn og poteter.

5 Kan bestå av villmark der man jakter, plukker sopp og bær og hugger trær.

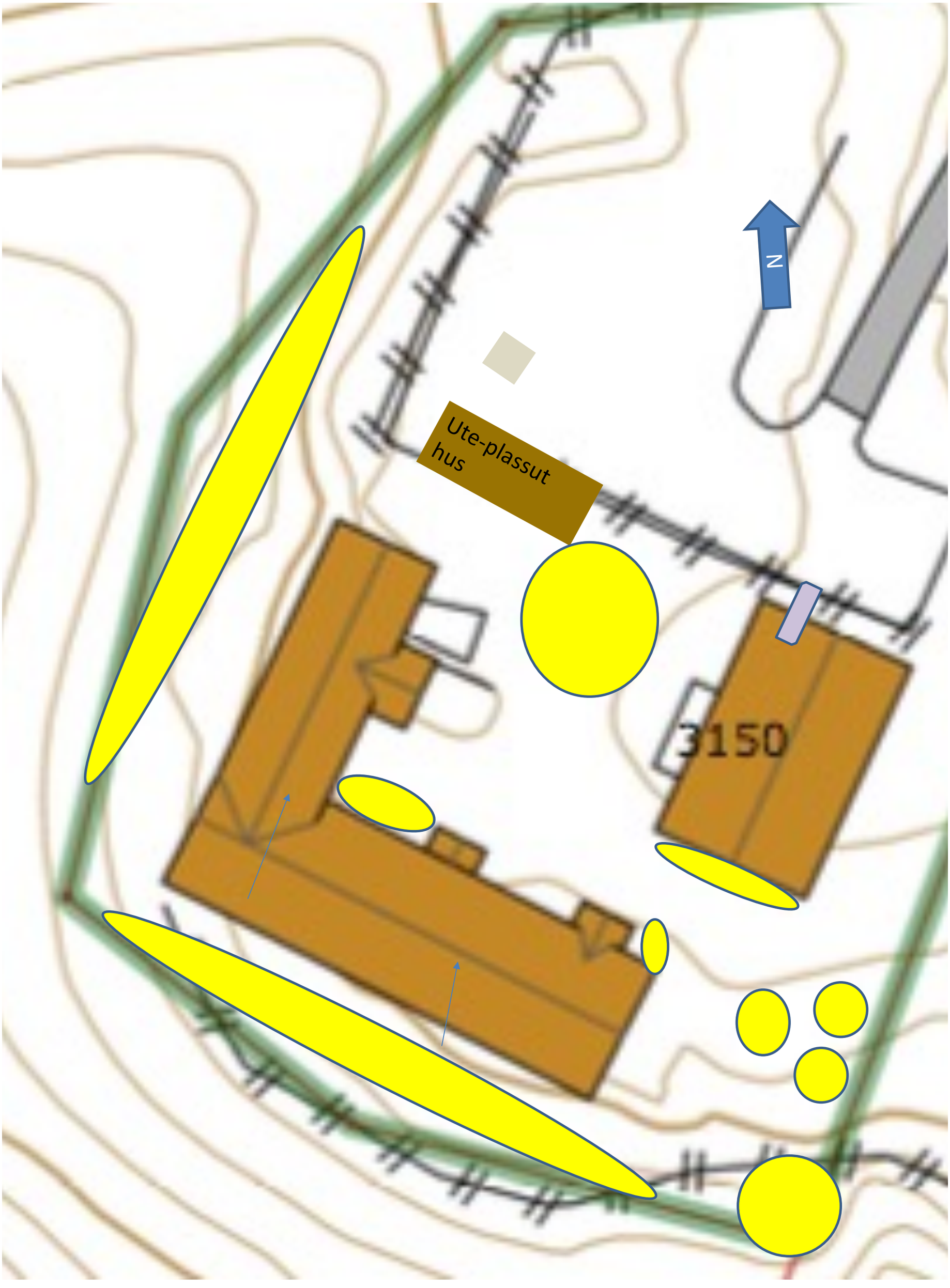
N
Ute-plassut
hus
3150

Plante plan

Bringebær
fiell
Vurdere
JAPANSK eller AMERIKANSK SØLVBUSK
eleagnus
HOSTA
STRUTSEVINGER
40 Kompost Pil Strutseving
SITKA OR
MINIKIWI
Hugelbed 14
Hugelbed 15
Hugelbed 16
Hugelbed 17
Hengekøye
Nype
Så, vaske, tørke, pakke
Sitteplass
Trap
Sopp
Syrin
Rogn
Lind
22 Rips, solbær og honningbær
Jordekke planter
Korsved, storhassel med trøffel og hagtorn
TINDVED
Bed 19
Bed 18
Peon
Skifer dekke og sitte gruppe
N
S
1cm
1 meter

Planter i høye bed

1 Bulbiller og estragon

2 gulrot i

3 Krus Persille, bladpersille

4 Mange typer mynte

5 Sitronmelisse,

6 Timian død , Oregano, koriander Kornkrage

7 Klaseormedrue, Bronsefernikkel, Sitron Verbienna

8 Hvitløk små bulbiller

9. Klematis?

10 Klmatis eller lukke med benk

11 Ruccola , Tobakk, Malur, rabarbara, strandkål, himalya jordbær (død?), bladbete, agurkurt ringblomst, Fjell spinat

12 Udo , Kvann, Løpstikke, asparges, + noe

12 b Jordbær, Klematis på hver stolpe ?

13 A, daglilje , Lin, erter og bønner, Plukksalat

13B Blomster - sådd

14 Stolt Henrik, skjørbuksurt, salvie, Gressløk, luftløk, seiersløk, valdres hvitløk, Jordskokk mot fjellene i ull,

Planter i lave bed

15 Grønnkål palme, grønnkål krus,

16 Romanesco, blomkål, bete, selleri, Grønnkål Gresskar, squash

17Mais, Mjødurt

18 tre

19 tindved, svartsurbær, korsved, hagtorn

20 a kryproser, div blomster, vinranke ?

20 b bonsai nåletrær, blåbær busker

20 c Peon 2 rosa en hvit, torskenebb fra hytta

21a Rododendrum , hosta, strutseving

22 5 rød rips, honningbær, solbær,

40 Pil og strutsevinge (fra hytta) mot fjellet

Blomster rundt i alle bed

Ved hengekøye ? og nyperose

Planter

Flerårige

Kjøpe, få, dele, bytte

Ett årige

Plante selv eller kjøpe ferdig?

Herdighet

https://hageselskapet.no/hagestoff/praktisk/klimasonekart-1

Microklima

Linker til nyttige sider

https://www.rolv.no/urtemedisin/medisinplanter.htm#S	
Kongsvoll fjellgård Dovre og	https://www.kongsvollfjellhage.no/
http://myrvoldhagesenter.no/planteskolen/	Trær
https://dehaesgartneri.no/	
https://www.moseplassen.no/2014/02/50-hostblomstrende-stauder-fo	Liste over planter med herdighet
https://arktiskfrukt.no/produkt/mormors-eple/	
https://ringstadhagesenter.no/	privat hagesenter på gjøvik
https://www.efferus.no/fro.html	
https://planter.bjorkan.no/?har=H7&type=sta	Liste over planter med herdighet
http://www.efferus.no/perennial.html	

Urte og plante listeliste

Latinsk navn	Norsk navn	Plante år	Fått fra	Plassering		Herdighet	høyde	Div info	Antall	Tekst	
Chard	mideval Syrian Bladbete	2022	Andrew SÅDD				50	Amaranth			
Hablitzia	Stjernemelde	2022	ANDREW SÅDD				80	Staude			
Amaranthus tricolor	Tricolore Plants 120 cm high, with	2022	Andrew SÅDD				50	Amarnath			
Allium sativum	Hvitl□k	2022	Andrews bubiller	Hugelbed	Plante			Mat. Medisin			
	Bladpersille	2022	De haas?					12 cm potte	9		
	Blomkarse	2022	De haas?					12 cm potte	15		
	Busk Basilikum	2022	De haas?	Kasse				12 cm potte	5		
	Dill	2022	De haas?					12 cm potte	9		
Roter Zentner	Gresskar NYHET	2022	De haas?					12 cm potte	6		
	Grønnkål	2022	De haas?					8X 6 pakk	19		
Hosta crispula, Hosta sieboldiana, Hos	Hosta H.montana og H sieboldiana	2022	DE HAAS?	Mot fjellene							hosta/bladlilje: spises som asparges når dei fyrst kjem ut, og seinare kan ein spise blomane
	Kepaløk rød	2022	De haas?	Hugelbed				8 X 6-pakk	29		
Mars	Knollselleri	2022	De haas?	Hugelbed eller bed med strandkål				66 pluggbrett	7		
	Koriander	2022	De haas?	kasse				12 cm potte	9		
Allium porrum	Purre	2022	De haas?	Hugelbed				8 X 6-pakk	14		
Calendula offininalis	Ringblomst	2022	De haas?	Diverse	Frø/plante	35		12 cm	9		
	Rosemarin NYHET	2022	De haas?	Kasse				12 cm potte	9		
Robuschka	Rødbet	2022	De haas?	Hugelbet eller bed med kål				104 pluggbrett	10		
Gold Rush	Squasj	2022	De haas?	Hugelbed	Ettårig			12 cm potte	12		
	Vårløk	2022	De haas?	Hugelbed				8 X 6-pakk	14		
Meum Athamaticum	Bjørnerot (karryplante)	2022	Dele fra hytta/Auen?		Plante	H6	40		1	Matkrydder, gammel. Pryd og samleverdi	
Paeonia lactiflora 'Duchesse	Peon	2022	Hageglede	Flere steder		H(					
Hosta	Hosta	2022	Hageland	Mot fjellene	Plante	Hvit/	Fler□rig	Bladstaude,mang	Mange		
Praktsolbrud Helenium	Praktsolbrud Helenium	2022	Hageglede bestilt								
The Fairy - Bunndekkrose		2022	Hageglede bestilt								
Paeonia lactiflora 'Sarah Bernhardt' (Pion/Peon) -		2022	Hageglede bestilt								
Papaver orientale 'Picotee' (Orientvalmue)		2022	Hageglede bestilt								
Papaver orientale 'Fornsett Summer' (Orientvalmue		2022	Hageglede bestilt								
Eryngium alpinum (Alpestikle)		2022	Hageglede bestilt								
Hosta 'Patriot' (Bladlilje)		2022	Hageglede bestilt								

Kompostering

Direkte I bedet

La alt avfall ligge når du høster.
Fyll over med gress og blader.
Grav ned bokashi avfall.

Bokashi

Bokashi er basert på en kald «fermenterings" kompostering av matavfall som stammer fra Japan.

Kompostbinge

Kompost utgjør et kretsløpsystem der organisk avfall brytes ned på en naturlig måte av mikroorganismer (sopp og bakterier) og større organismer, ...

Vanning

Samle regnvann

Automatisk vanning
/Vanningsystemer

Dammer

Gjødning

Jordforbedring

Måle innhold

Ta jordprøver og få analysert .

Teknologi

Nye apper kommer stadig for analyse og artsbestemmelse.

Amatør metoden

Sørge for bra med tilført næring.

Jord kvalitet - Pølsetesten

1.Ta en håndfull jord fra det området du ønsker å teste. Det kan være fra hagen, blomsterbedet eller et potteplanteområde.
2.Fukt jorden lett med vann til den er fuktig, men ikke gjennomvåt. Du vil ha en fuktig jordkonsistens.
3.Form jorden til en liten pølse eller ball, omtrent som størrelsen på en pølse.
4.Hold pølsen i den ene enden og gi den en forsiktig knips eller et lett slag mot håndflaten din.
5.Observér hvordan jordpølsen oppfører seg og hva den indikerer om jordkvaliteten:

1. Hvis jordpølsen holder seg sammen og beholder formen uten å smuldre eller spre seg, kan det indikere en jord med høy leireinnhold. Dette kan bety at jorden har god vann- og næringsholdende evne, men kan være kompakt og ha begrensninger når det gjelder drenering og lufting.
2. Hvis jordpølsen smuldrer lett og mister formen, kan det indikere en jord med høyt sandinnhold. Dette betyr at jorden har god dreneringsevne, men kan ha begrensninger når det gjelder vann- og næringsholdende kapasitet.
3. Hvis jordpølsen beholder formen delvis, men smuldrer litt, kan det indikere en balansert jord med en passende blanding av sand, leire og organisk materiale. Dette er vanligvis ønskelig fordi det betyr at jorden har god dreneringsevne samtidig som den holder på vann og næringsstoffer.

Hugelbed

-Legge lagvis fra grovt til fint.

-Jord på toppen.

-Tykkelse på Jorden avhengig av hva du skal dyrke.

-Holder på vannet.

-Komposteres og frigir næring gradvis

Kontakt

Bygdinvegen 5150, 2950
Skammestein

kontakt@ekergaard.no

Anni Onsager

+47 93 43 41 11

Ut i hagen!